

Sammanfattning: Sambandsord

Vad betyder samband?

Samband = logik / kontext / koppling

Vad är sambandsord?

Sambandsord = Ord som ger logik mellan två meningar.

I det här dokumentet hittar du information på de flesta sambandsorden i svenska. Mitt tips är att du trycker CTRL + F och söker upp sambandsordet du vill få mer information om.

Nämligen

= Typ som en synonym till *faktiskt*.

= När man vill säga något som den andra personen "inte kanske vet"
... men brukar ofta vara trivial information

= Precis som med *faktiskt*, börjar man ALDRIG en mening med *nämligen*.

Typisk svengelska

- FEL: ***Faktiskt***, jag ska till London ikväll!
- FEL: ***Nämligen***, jag ska till Köpenhamn ikväll!

Korrekt svenska:

- KORREKT: Jag ska ***faktiskt*** till London ikväll!
- KORREKT: Jag slutar ***nämligen*** jobba klockan 3 idag. Jag ska ***nämligen*** till London ikväll!

= *Nämligen* kommer också ALLTID i mening 2.

- **FEL:** Jag åker **nämligen** hem tidigare från jobbet. Jag ska till Paris för en långhelg med min partner!
- **KORREKT:** Jag åker hem tidigare från jobbet. Jag ska **nämligen** till Paris för en långhelg med min partner!

SPECIAL:

Nämligen kan också ha samma funktion som vad Google Translate översätter ordet till...

- *Lektionen saknade det viktigaste en kurs måste ha, **nämligen** intresserade elever.*
- *Lektionen saknade det viktigaste en kurs måste ha, **nämligen** en bra lärare.*

Vi använder *nämligen* här för att expandera eller specificera ett argument, och exempelvis *särskilt / framförallt* (helst) när vi tar upp ett eller flera exempel av en lista av exempel

- *Hela gruppen var trötta efter lektionen, **nämligen** särskilt / framförallt Jenny och Anders*
- *Hela gruppen, **nämligen** särskilt / framförallt Jenny och Anders, var trötta efter lektionen*

Vad är skillnaden egentligen mellan *nämligen* och *faktiskt*?

Nämligen och *faktiskt* är ofta synonymer, men kan ibland ha en liten nyans i betydelsen:

- *Lisa ska åka hem tidigare från jobbet. Hon ska faktiskt / nämligen ta hand om sitt barn.*

MEN: Ibland betyder *faktiskt* implicit: "person 2 BORDE veta informationen"

- *I din mening har du verbet i fel position. Verbet kommer nämligen på andraplats om du har tidsadverbial i position 1*
 - *Nämligen* = information som person 2 kanske eller kanske inte vet om
- *I din mening har du verbet i fel position. Verbet kommer faktiskt på andraplats om du har tidsadverbial i position 1.*
 - *Faktiskt* = KAN betyda i kontexten att person 1 säger: "du borde du veta det här!"

Person 1: *Hur vet du att en vessla är ett bra husdjur?*

Person 2: *Det vet jag inte faktiskt nämligen. Men min kompis vet säkert. Han har nämligen / faktiskt en vessla.*

- Vi använder bara *nämligen* när vi presenterar information (som den andra personen kanske inte vet om), och inte som i ett svar.
- I den här kontexten skulle också *faktiskt* kunna betyda att **Person 1** "borde veta" att **person 2** har en kompis som har en vessla, men det är en ologiskt analys i kontexten.

Därför

= När du vill förklara konsekvens av något

- *Jag är hungrig. Därför ska jag äta mat.*

= *Därför* är INTE samma som *därför att*. *Därför att* är en subjunktion och synonym till *eftersom*. *Eftersom* förklarar orsaken, inte konsekvensen

- *Jag är hungrig. Därför ska jag äta mat.*

→ KONSEKVENNS

- *Jag är hungrig därför att jag inte har ätit på tre timmar.*

→ ORSAK (förklarar varför?)

- *därför att = eftersom*

Dock

= När du vill presentera en kontrast eller "motargumentera dig själv"

= Kan ha position 1, mittposition eller sista position. Position 1 rekommenderas dock inte.

- Jag är trött men jag är dock inte sömnig.
- Jag är trött men jag är inte sömnig dock.
- Jag är trött. Dock är jag inte sömnig. → **Rekommenderas INTE**

Däremot

= Synonym till dock

= Har ofta position 1 eller samma position som *inte*.

= Har i princip aldrig sista position

- Jag är lång men (jag är) däremot inte stark.
- Jag är lång. Däremot är jag inte stark.
- Jag är lång men inte stark däremot.

SUMMERING

Jag åka hem tidigare från jobbet. Jag ska nämligen till Paris för en långhelg med min partner!

Jag är hungrig. Därför ska jag äta mat.

Jag är trött men jag är dock inte sömnig.

Jag är lång. Däremot är jag inte stark.

Faktiskt kontra egentligen

Faktiskt → När du berättar något som person 2 kanske inte vet eller borde veta

- *Jag ska faktiskt vara ledig på fredag så jag jobbar inte då.*

Egentligen → Hur något “faktiskt är” – hur något är “på riktigt”. Ett ord vi använder för att visa att vi har simplificerat något

- *Jag jobbar som lärare men egentligen ~~faktiskt~~ är jag student.*

= Personen jobbar extra som lärare, men huvudfokus är fortfarande student. Personen är därför egentligen en student men presenterar sig som en lärare.

OSB!

Egentligen = Fungerar på plats 1, men även också på negationens plats fungerar. Ibland fungerar också sista plats men det rekommenderas inte.

Jag är lärare. Egentligen är jag dock student.

Faktiskt = ALDRIG på plats 1. Det är svengelska!

Jag är lärare. Men jag är faktiskt student (egentligen).

Till och med = När något är extra av något, ofta dåligt, eller överraskande på något sätt

- *Du är så dålig på fotboll att till och med Lasse är bättre än dig på fotboll. Och vi vet alla hur dålig Lasse är på fotboll.*
- **Baserat på en sann händelse:** *Att Sverige spelade 4-4 mot Tyskland i en fotbollsmatch gjorde så att alla hoppade på stadium i glädje – till och med Sveriges statsminister.*

Prepositionsfraser från s. 155 i Övningsboken B1+B2

Med hjälp av – Vilka hjälpmedel man använde för att göra något

- *Jag lyckades göra läxan med hjälp av Antons extramaterial.*
- *Med hjälp av Antons extramaterial, lyckades jag göra läxan.*

I jämförelse med – I relation till något

- *I jämförelse med Finland, ligger Sverige längre bort från Ryssland.*

Till skillnad från – I kontrast till något

- *Till skillnad från Danmark, där man kan köpa alkohol var som helst, kan man bara handla alkohol på Systembolaget i Sverige*

På grund av – En konsekvens av något. Kan även användas som bisats

- *Vi måste stanna hemma, på grund av Covid-19.*
- *Vi måste stanna hemma, på grund av att en pandemi sprider sig över hela världen.*
- På grund av = neutralt, kan vara både positiv eller negativ ton

I samband med – Vad som hände (exakt) samtidigt med något annat

- *I samband med vårt IKEA-besök bestämde vi oss för att också renovera vårt kök.*
- *I samband med pandemins uppkomst år 2020 började alla kolla på serien "Tigerkungen" på Netflix*

Med tanke på – När man analyserar något utifrån en given bakgrund

- *Med tanke på pågående pandemi är det nog inte så bra idé att organisera en stor fest.*

Sambandsuttryck från s. 139-140 i Övningsboken B2+C1

Nämligen – Synonym till *Faktiskt*. Nämligen används ofta för "trivial information"

- *Barn måste skriva en uppsats för hand. På så sätt tror jag nämligen att det kommer hjälpa deras skrivstil.*

Självklart – Synonym till *absolut*

- *Vi ska självklart göra vårt bästa under matchen.*

Bland annat – Synonym till *exempelvis*, men implicit ETT exempel av många

- *Det finns många problem i världen, bland annat svält och fattigdom.*

Dessutom – Synonym till också som du kan ha på position 1 (och andra positioner)

- *Jag tycker inte om kaffe. ~~O~~ckså Dessutom tycker jag inte om kaka.*
- *Jag gillar inte att arbeta. Jag gillar (dessutom) inte heller att laga mat.*
- *Jag älskar rökt lax. Jag älskar dessutom grillad lax.*

Ytterligare – Synonym till fler och ännu (fler)

- *Igår hade vi 23 Coronadödsfall. Idag var det ytterligare 37 (dödsfall).*

Med andra ord – När vi vill presentera samma slutsats fast med andra ord

- *Jag är trött och hungrig. Med andra ord orkar jag inte ta en öl ikväll.*

Dessvärre – Synonym till tyvärr. Används ofta när något ännu värre presenteras

- *Tyvärr blev inte färdiga idag. Dessvärre hinner vi inte heller klart imorgon.*
- *Jag är dessvärre sjuk så jag stannar hemma idag.*

Då – BLAND ANNAT synonym till *eftersom*. Används oftast för position 1 och mest i formell skrift

- *Då / eftersom reformerna inte implementeras förrän nästa vecka kommer diskussionerna om frågan fortsätta.*

I själva verket – Hur något är “på riktigt”. Man kan tänka ordet är som faktiskt men ÄR FAKTISKT okej att använda i position 1

- *Man kan tro att jag är en kvällsmänniska då jag jobbar kväll så mycket. (Men) faktiskt I själva verket är jag en riktig morgonmänniska.*

På så sätt – Motivation till varför man ska göra en specifik metod

- *Jag försöker läsa böcker noggrant. På så sätt utvecklar jag mitt ordförråd.*

Därefter – Vad som hände (oftast direkt) efteråt

- *Jag gick till mataffären. (Kort) därefter kom en man och tog min cykel.*

Därför – Konsekvensen av något.

- *Jag är hungrig. Därför äter jag mat.*
- *OBS: inte samma sak som därför att → eftersom*
- *Jag är hungrig därför att (eftersom) jag inte har ätit mat.*

Emellertid – En litterär variant till dock.

Jag är trött men jag är emellertid / dock inte sömnig.

Emellanåt = ibland / då och då

- *Emellanåt brukar jag köpa lösgodis men jag försöker att leva hälsosamt.*

Först och främst – Vad som prioriteras först (av alla saker)

- *Först och främst ska vi fokusera på läxan och sedan andra ord*

Så att (en motivering till en teoretisk (NEGATIV) konsekvens; ofta en bisats till en imperativsats)

- **Vad föräldrar säger till barn:** Ta på dig kläderna så att du inte fryser!

Genom att – Hur du ska göra något

- *Genom att ni läser vad jag skriver kommer ni att lära er bättre svenska.*

För att – en motivering till ett beslut. På engelska säger man istället. ”(i order) till”

- *Vi måste träna kroppen för att kunna vinna tävlingar*
 - *Vi måste träna så att vi inte förlorar tävlingarna*
 - *Vi måste träna så att vi kan vinna*
- *För att ni ska förstå mig använder jag ett Google Doc medan jag pratar*

Egentligen – hur något faktiskt är. Kan användas på position 1

- *Jag är pigg just nu men egentligen / faktiskt / nämligen är jag dödstrött på grund av sömnbrist.*
- *Egentligen kan vi säga egentligen på position 1*

Faktiskt / nämligen = när man presenterar information som “den andra personen kanske inte ser komma”

- *Faktiskt / nämligen = INTE position 1*
- *SVENGELSKA: Faktiskt ska jag resa till Bahamas om två veckor.*
- *Korrekt svenska: Jag ska faktiskt resa ...*
- *Jag ska resa till Bahamas faktiskt om två veckor*
 - *Tolererbar i talad svenska*
 - *Men inte i skriven svenska*

Sambandsord från Övningsboken B2+C1, kap 10: s. 172-173

I alla fall En synonym till *åtminstone* och ibland till *hur som helst*

- *Jag lyckades inte springa ett maraton men jag försökte i alla fall.*
- *Person 1: Jag skulle köpa mat igår*
- *Person 2: Mataffären var dock stängd igår*
- *Person 1: Ja just det. I alla fall köpte jag aldrig mat.*

Ändå – Att fortsätta göra något (exempelvis argumentera)

- *Jag knackade på dörren men ingen öppnade. Jag fortsatte ändå att laga mat.*
- *Idag var det varmt väder. Men det är ändå sant att Sverige har oftast kalla somrar.*

I takt med att – Synonym till Allteftersom eller ju längre X ...

- *I takt med att våren kommer, blir svenskar på gladare humör.*

Motsvarande – Betyder implicit att det finns en “tvilling” av något

- *Motsvarande substitut för kött för veganer är oftast soja, quorn eller tofu.*

Tidigare – En jämförelse med nu och given tidpunkt + Given tidpunkt är relativ

- *Jag har inte sett henne tidigare*
- *Tidigare (idag) pratade vi om sambandsord*

förut / förr – En jämförelse med nu och given tidpunkt + En given tidpunkt brukar komma från “en annan tidsepok”

- *Jag har inte sett henne förut*
- *Förut pratade vi mycket om sambandsord (men inte längre)*
- *Förut fanns inga smartmobiler*
- *Förr, när jag var liten, fick man köpa mjölk av bonden*

I form av – Vad något består av; konsistensen

- *Kriminella kan få ett straff i form av böter eller fängelse*
- *Jag gör ett bord i form av trä.*

Sålunda – Synonym till: *Exempelvis ELLER på följande sätt ELLER därför*

- **EXEMPELVIS:** *En hetsk debatt har blossat upp i Riksdagen. Sålunda sprang alla journalister dit för att ta del av konflikten.*
- **PÅ FÖLJANDE SÄTT:** *Han sa åt mig att stanna hemma, vilket jag sålunda gjorde.*
- **DÄRFÖR:** *Han var sjuk och sålunda inte komma*

Såväl – ett mer elegant (och ibland lite pretentiöst) synonym för *både*

- *Du är hungrig såväl som trött.*
- *Jag är vacker såväl som jag är briljant.*
- *Regeringens plan för skolan är ogenomtänkt såväl som vårdslös.*

Sedan dess – Fram tills nu

- *EU införde ett inreseförbud mot USA. Sedan dess kunde man inte resa tills USA (förrän USA tog bort inreseförbudet)*

I dagsläget – Hur saker och ting ser ut IDAG / JUST NU. Ofta när man talar om hur ett projekt har gått

- *I dagsläget vet inte när inreseförbudet kommer att försvinna.*

I nuläget – Hur saker och ting ser ut JUST NU, och då ofta relaterat till någon form av implicit tidsperiod. Ofta när man talar om hur ett projekt har gått

- *I nuläget vet inte när inreseförbudet kommer att försvinna.*

Nuförtiden – Hur något skiljer sig från “en annan tidsepok”

- *Föret kunde man röka cigaretter på ett flygplan. Nuförtiden är det ytterst förbjudet.*

Därför = När du vill förklara konsekvens av något

- *Jag är hungrig. Därför ska jag äta mat.*
- *Det regnar. Därför ska jag stanna hemma.*

Därmed – En slutsats av något. En logisk konsekvens

- *1 plus 1 är lika med 2. Därmed är $1 + 1 + 1$ lika med 3.*
- *Det regnar. Därmed kommer temperaturen sjunka.*
- 2) Logisk konsekvens. Vilken slutsats man kan göra av ett påstående
- 3) Fungerar som adverb, och mer specifikt som ett satsadverbial

Det vill säga (d.v.s. / dvs)

- *Det gäller att ha på fötterna, **d.v.s.** vara välinformerad, före ett möte med en kund.*

Det är därför mycket troligt att

- *Jag har inte fått tummen ur baken (ändan ur vagnen). **Det är därför mycket troligt att jag inte kommer komma till skott med min läxa!***

Det är klart att

- **Det är klart att** ibland statsministern kan få det hett om öronen när hen presenterar kontroversiella policies. Men det ingår i jobbet!

Ju

- Det är ju helt omöjligt att ge en bättre uppskattning mer än **mellan tummen och pekfingeret**.

Just därför

- Jag kan aldrig passa mina tider. **Just därför** kommer jag alltid rusande hals över huvud till förskolan för att hämta upp mitt barn.

Kanske snarare

- Det är inte för att jag vill visa framfötterna på jobbet som jag jobbar så hårt **utan kanske** snarare för min egen självkänsla.

Knappast

- På rak arm kan jag **knappast** påstå att projektet kommer att bli lyckat.

Det är visserligen ... (men) ...

- Fingrarna börjar **visserligen** klia när jag ser hur oorganiserad min trädgård är, **men** jag har verkligen inte tid att fixa till trädgården just nu.

Inte ens

- **Inte ens** läraren kunde säga på rak arm vilket svar som var korrekt.

Om inte annat

- *Vi måste fortsätta tänka på miljön, **om inte annat** för våra barn.*
- *Alla poliser måste bära vapen, **om inte annat** beslutas av regeringen.*

ÖB B2+C1, s. 98: Prepositionsuttryck för jämförelse (i likhet med / till skillnad från etc)

***I likhet med** Finland ligger Sverige i Nordeuropa.*

EXEMPELVIS:

- *I likhet med mitt hemland är Sverige ...*
 - *ett land med mycket kust (amerikansk elev)*

***I jämförelse med** Finland har Sverige en större befolkning.*

- *I jämförelse med mitt hemland har/är ...*

***Till skillnad från svenska** är finska ett finsk-ugriskt språk.*

- *Till skillnad från svenska språket är mitt modersmål ...*

***I motsats till** Sverige är Finland ett tvåspråkigt land.*

- *I motsats till Sverige ...*

***I förhållande till Sverige** har Finland en ganska liten befolkning.*

- *I förhållande till*

